

Brief bij de heiligverklaring van pater Damiaan

+ Johan BONNY
Bisschop van Antwerpen

Goede vrienden,

Op zondag 11 oktober 2009 wordt pater Damiaan De Veuster heilig verklaard door paus Benedictus XVI. Dat wordt een grote dag voor de Kerk in ons land en ook in ons bisdom. Pater Damiaan is niet alleen bij ons de best gekende missionaris. Wereldwijd hebben zijn leven en zijn getuigenis grote indruk gemaakt. De foto van zijn gezicht en zijn handen, getekend en misvormd door melaatsheid, is een moderne icoon geworden van christelijke naastenliefde.

„De grootste liefde die iemand zijn vrienden kan betonen, bestaat hierin dat hij zijn leven voor hen geeft”, zegde Jezus (Joh 15,13). Damiaan is een levend getuigenis van die „grootste liefde”. Hij heeft vrienden gemaakt, waar niemand nog vrienden ging zoeken: onder de melaatsen. Meer dan vrienden werden de melaatsen zijn broeders. „Wij melaatsen” was geen spreekwoord voor hem. Het was waarheid in vlees en bloed, tot in de dood. Damiaan was niet perfect, niet gemakkelijk in de omgang. Hij had ook gebreken. Maar zijn „grootste liefde” trok alles mee wat hij was en had. Men kon er niet naast kijken: in zijn aftakeling ging hij steeds meer op Jezus gelijken. Dat is heiligheid.

Pater Damiaan was niet alleen. Veel missionarissen vertrokken in die tijd naar alle continenten. Risico voor gezondheid of veiligheid hield hen niet tegen. Velen van hen zijn trouwens erg jong gestorven aan ziekten en gevaren, waar toen geen remedie tegen bestond. Damiaan is het gezicht geworden van onze Vlaamse en Belgische missionarissen. Ze hebben hard gewerkt en zichzelf niet gespaard. Ze hebben vaak grote eenzaamheid en tegenkating gekend. Hun solidariteit met beproefde mensen en volken was ijzersterk. Vooral wilden ze getuigen van de liefde van Jezus voor iedere mens, bijzonder voor wie bedreigd is en beproefd. De heiligverklaring van pater Damiaan is een hulde en dank van heel de kerkgemeenschap aan onze missionarissen van vroeger en nu.

Biografen van Pater Damiaan ontdekken nu pas de volle betekenis van zijn leven. Op vele gebieden was Damiaan een voortrekker. Hij verbond zending met solidariteit. Hij werkte aan nieuwe methoden in de bestrijding van lepra en deed persoonlijk mee aan experimenten. Hij werkte samen met christenen van andere kerken en christelijke gemeenschappen. Rond Damiaan ontstond een netwerk van oecumenische en internationale verbondenheid. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Damiaan, als enige niet-Amerikaan, een standbeeld kreeg

in het Capitool in Washington. We mogen fier zijn op Damiaan en naar hem opkijken. Straks kunnen we nog meer. Als heilige mogen we hem aanroepen. We mogen bidden op zijn voorspraak voor onze kerk en voor ons bisdom, voor missionarissen en ontwikkelingswerkers, voor de eenheid van de christenen, voor wie lijden aan lepra en andere besmettelijke ziekten, zoals AIDS.

Graag nodig ik de gelovigen van het bisdom Antwerpen uit om deel te nemen aan de nationale hulde van Pater Damiaan die zal doorgaan in de basiliek van Koekelberg op zondag 18 oktober om 15 uur. Daar zullen we met alle bisdommen van ons land dankzeggen voor het leven en voor de heiligverklaring van pater Damiaan. Dank bij voorbaat aan alle verantwoordelijken van scholen, parochies, gemeenschappen of bewegingen van ons bisdom om de deelname aan deze viering te organiseren. Op 3 mei 1936 bracht het zeilschip de Mercator het stofelijk overschot van Pater Damiaan terug naar België, via de haven en de kathedraal van Antwerpen. Het werd een indrukwekkende en ontroerende manifestatie. Honderdduizend mensen wachtten in en rond Antwerpen op de aankomst van de kist van Damiaan. Antwerpen zal de heiligverklaring van Damiaan even feestelijk vieren als zijn terugkeer!”

Focus op armoede en werk

Op 30 september geeft Welzijnszorg het startschot voor haar campagne

- ▶ Elf werkwinkels belichten verschillende aspecten van werk en armoede
- ▶ Soep verkopen op de stoep wordt het campagne-model bij uitstek

Susan VAN LOMMEL

Spreken en campagne voeren over armoede is één ding, maar kan je als buitenstaander ooit weten wat het is om ongewild in armoede te leven? Met een inleefspel van Welzijnszorg proberen mensen van De Kar in Brecht het toch een beetje te doen voelen. Wie wil, kan hieraan meedoen tijdens *Uitgespeeld* op de startdag binnenkort in Oostmalle.

Het is maar één van de elf workshops waaruit je kan kiezen als je er die woensdagavond bij wil zijn. De deuren van het Provinciaal Vormingscentrum gaan open om 19 uur. Vanaf dan is ook de methodiekenmarkt open, waar je kan rondneuzen tussen mogelijke projecten en methodieken.

Om 19.45 uur wordt iedereen in de grote zaal verwacht voor het podiumgedeelte. Dan worden ondermeer de partners voorgesteld en wordt de campagneboodschap toegelicht.

Anderhalf miljoen Belgen leven met een armoederisico. Werk is de beste manier om uit de armoede te geraken, maar werk alleen volstaat niet. Want ook sommige werkende mensen leven in armoede. Met de campagne *Werk*

armoede weg streeft Welzijnszorg naar meer jobs met een volwaardig loon en op maat van mensen in armoede. Daarnaast wordt een waardig inkomen gevraagd voor mensen die niet (meer) kunnen werken.

Om 20.45 uur beginnen de werkwinkels, die duren tot omstreeks 22 uur. Welzijnszorg zou Welzijnszorg niet zijn als de avond niet werd afgesloten met een moment van ontmoeting rond een hapje en een drankje. Of twee in één, want dé Welzijnszorgactie in de komende maand december wordt 'Soep op de stoep'. Wil je deze campagne van Welzijnszorg steunen, dan kan je soep verkopen op de stoep: in je buurt, op je werkplek of met je parochie of vereniging. Welzijnszorg maakte een website met tips voor een goede aanpak: www.soepopdestoep.be

De werkwinkels zijn altijd een sterk onderdeel van zo'n startavond. Je kan er, naargelang je interesse, kiezen waarop je dieper wil ingaan. Daarom geven we hier een kort overzicht van de geplande workshops.

▶ Werk Armoede Weg

Het campagnedossier ter discussie en het politieke eisenpakket grondig besproken met een panel van campagnepartners en -deskundigen. Moderator is Jan Kint

▶ Aan de slag!

Het verhaal van Robby en Lena helpt kinderen nadenken over talenten, werk en werkloosheid. Methodieken voor kleuter- en lager onderwijs. Geert Van Maalderen van Studio Globo begeleidt.

▶ Met toeters en bellen: de nieuwe campagnewerkmodellen

Voor mensen uit parochies, campagnegroepen, verenigingen en organisaties van campagnepartners. Maria Verwimp en Greet Fabré van CCV Antwerpen begeleiden.

▶ Wat is er aan de hand?

Mensen met armoede-ervaring en/of laaggeschoolden aan het werk met de inhoud van deze campagne. CEDES ontwikkelde een *Wat is er aan de hand-krant* over werk, met tips voor gebruik in groepen en een straatactie die goed aansluit bij *Soep op de stoep*.

▶ Project in de kijker

Gust Vos begeleidt deze werkwinkel over het Fietsenatelier in Mol. Lokale partners vinden elkaar in een begeleiding naar zinvol werk.

▶ Zingevend werken tijdens de advent

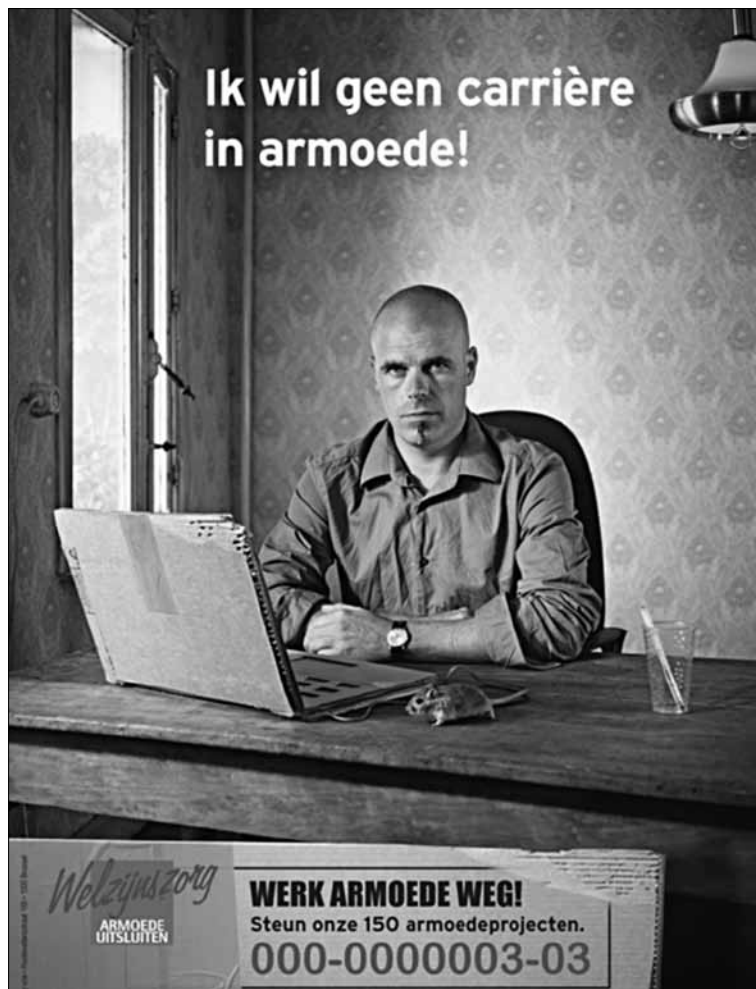
Voorstelling van de nieuwe liturgiemap bij deze campagne en enkele nieuwe modellen voor bezinning, met Bart Paepen (o.v.) van ccv in bisdom Antwerpen

▶ De Vlaamse budgetstandaard

Hoeveel inkomen heeft een Vlaams gezin nodig om menswaardig te kunnen deelnemen aan onze samenleving? De budgetstandaard voor ocmw's en andere (schuld) hulpverleningsorganisaties wordt toegelicht door Bérénice Storms.

▶ Dop of job?

Voorstelling van het nieuwe spel en andere campagnemodellen

Anderhalf miljoen Belgen leven met een armoederisico.
© Welzijnszorg

voor jongeren door Diane Vreys en Lieve Hooyberghs

▶ Uitgespeeld?!

Mensen met armoede-ervaring van Welzijnschakel De Kar nodigen uit voor een beklijvend inleefspel over armoede en sociale uitsluiting. Met ondersteuner Bart Saenen en vrijwilligers.

▶ Werken met de meest kwetsbaren...

En dat in tijden van economische crisis: via begeleiding door de vakbond, de werklozenwerking...

▶ Armoede bij allochtonen

Met de werking *Arm in Arm* brengt Stad al enkele jaren Marokkaanse gezinnen in armoede samen. Zij bekeken de invloed van het al of niet hebben van werk op het inkomen.

Het Provinciaal Vormingscentrum Oostmalle ligt aan de Smekenstraat 61 in 2390 Malle. Informatie: Regionale Dienst Welzijnszorg, Pastorijstraat 37, 2060 Antwerpen. Telefoon 03 217 24 90, e-mail antwerpen@bdwzz.be, website www.welzijnszorg.be en www.soepopdestoep.be.

Antwerpse straatbewoners naar Lourdes

‘We zorgen allemaal goed voor elkaar en genieten ervan’.
Uit het dagboek van Straatpastoraat 't Vlot

- ▶ De straatbewoners reisden mee met de KAV-KWB-bedevoert
- ▶ Na een ontmoeting met onze bisschop: „Hij kan goed luisteren en begrijpt de humor van 'tVlot”

't Vlot / Susan VAN LOMMEL

In juli gingen een aantal mensen van het Antwerpse straatpastoraat 't Vlot op bedevaart naar Lourdes. Ze reisden mee met de Antwerpse Bedevaart van KAV en KWB en volgden een deel van hun bedevaartprogramma. Verder hebben ze Lourdes op hun eigen ritme beleefd.

Samen met hen gingen ook straatpastor Niek Everts en een groepje vrijwilligers mee, één voor elke Vlot-deelnemer, als buddy.

Samen hebben ze een dagboek bijgehouden, waaruit hier enkele stukjes volgen..

Over de openingsviering van de KWB-KAV-bedevoert schrijven ze met trots: „Onze eigen Jan ging de viering voor. Het gebeurde in een betonnen ondergrondse koud bunker waar 25.000 mensen in kunnen. Maar de warmte van de vierhonderd mensen van KWB-KAV-Antwerpen was zo groot, dat het vanzelf 'kerk' werd. Wij waren apetrots op Edwin en Ronny die alle intenties mochten verzamelen, ze aanboden tijdens de offerande, en daarna in processie meedroegen naar de grot. Niek heeft op bijzonder mooie wijze ons Vlot voorgesteld aan alle be-

Ieder liet zich op zijn manier raken. © 't Vlot

devaarders en hen ook bedankt voor de solidariteit. We zijn samen nog even aan de grot geweest en werden er emotioneel van. De sfeer in de groep is meer dan prima. We zorgen allemaal goed voor elkaar en genieten ervan.”

„'s Avonds is onze bisschop van Antwerpen bij ons op bezoek gekomen in de cité. Een wonderlijke ontmoeting. Hopelijk heeft hij het ook zo ervaren. Hij heeft alvast uitgebreid mogen ervaren hoe het bij ons in 't Vlot eraan toe gaat met al zijn ups en downs. Hij mag gerust meer op bezoek komen, ook in Antwerpen, want hij kan heel goed luisteren en begrijpt ook de humor van 't Vlot.”

„Veroordeeld... afgezien en gehangen. De kruisweg heeft een aantal van ons serieus gepakt.

Het ging over ons. Omdat Jezus zijn kleren zijn afgepakt, krijgt hij van ons nu een nieuw kleed. Carola's paarse doek werd beschreven met al onze namen. Hopelijk krijgt Onze Lieve Heer het er warm van. Wij alvast wel. De beelden van de kruisweg waren sprekend. Ieder liet zich op zijn manier raken. Sommigen hebben spontaan stenen gezocht langs de rivier en hun naam erop geschreven om bij de kruisweg achter te laten. We hopen dat dit geluk en nieuw leven brengt.”

„'s Namiddags hebben we ontdekt dat Bernadette de stichteres van de krakersbeweging was. Toen de molenaarsvader failliet ging, trok heel het gezin van Bernadette naar een leegstaande gevangenis om er te gaan wonen.

We hebben de molen en het 'cachot' van Bernadettes jeugd bezocht en vonden herkenning. Het volgende huis dat we in Antwerpen kraken noemen we Sainte Bernadette.”

„'s Avonds namen we deel aan de lichtprocessie. Ongelooflijk indrukwekkend. Heel fijne sfeer met zoveel lichtjes. Zoveel mensen en toch zoveel rust. Etienne en Ronny overwonnen zichzelf door gans de tijd ons vaandel te dragen en daardoor de eer van 't Vlot hoog te houden (letterlijk en figuurlijk). Ze deden het overtuigd en met liefde voor heel 't Vlot. We kregen veel complimentjes omdat ons vaandel zo origineel en sprekend was.”

„Onze Niek was intussen even op wandel gegaan op het heiligdom en werd overvallen door de grote letters geschreven op een gebouw: 'ik ben dankbaar om zoveel genade'. Ze kreeg plots een inval dat ze de bisschop nog zou willen ontmoeten om de genade van deze week in Lourdes met hem te delen. En jawel, de bisschop zat er op een bankje en wuifde haar toe.

„Van het een kwam het ander. Tijdens onze lunch werd de groep blij verrast door een extra gast. De bisschop zat bij ons aan tafel, meegetroond door Niek.”

„Heel de Cité heeft de bisschop toegezongen. „Joyeux Anniversaire!” Iedereen had nog even de tijd voor een gesprek met onze monseigneur en inmiddels kent hij al onze namen al!”

Deze bedevaart van 't Vlot werd mogelijk gemaakt door de steun van KAV-KWB, die tussenkwamen in de reiskosten, en door de financiële steun van tal van peters en meters.

Bisschop Johan Bonny met Niek Everts, straatpastor bij 't Vlot, bij de kathedraal in chocola. © Rita Boeren

Kathedraal in chocola

Sinds enkele weken is ten voordele van 't Vlot een internetveiling bezig van ... de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in chocolade. Chocolatier Lieven Burie vatte dit plan op naar aanleiding van 450 jaar bisdom Antwerpen en de succesvolle tentoonstelling REUNIE in de kathedraal. Onze bisschop mgr Johan Bonny mocht een goed doel uitleiden. En zijn keuze viel op... 't Vlot. Nog tot eind september kan je de chocoladekathedraal gaan bewonderen in de etalage van Burie aan de Lange Gasthuisstraat 3 en een bod doen via Kapaza. Dan wordt het werkstuk verkocht. Voor de liefhebbers: het is pure chocolade. En voor de smulpapen: ze is zo'n tweeënhalve meter hoog.

Informatie over 't Vlot: via straatpastoraat De Loodsen op de website van bisdom Antwerpen, 'welzijnswerk en gezondheidszorg', De Loodsen of via www.deloodsen.be of bij Niek Everts, straatpastor 't Vlot, telefoon 0486 84 18 15. Zie ook het artikel hiernaast.

Dieren en planten in de Bijbel

Ezeltjes, bomen en honden als speelse invalshoek

In de Bijbel komen meer dan honderd verschillende plantennamen en talrijke diersoorten voor. In de fabel van Jotam bijvoorbeeld, over de bomen die een koning wilden kiezen. Of in het visioen van Jesaja, over de wolf en het lam die vrede sluiten. En waarom wordt Israël met een wijnstok vergeleken? Waarom willen farao's en koningen zo graag veel paarden, maar reed Jezus liever op een ezel? Waarom klinkt 'hond' in de meeste Bijbelteksten zo negatief, terwijl in het verhaal van Tobias toch een sympathieke hond rondloopt? En dat zijn er nog maar enkele!

Op donderdag 1 oktober starten Paul Kevers en Lea Verstricht een reeks over *Bijbelse dieren en planten*.

Het wordt een speelse invalshoek om tal van Bijbelse levenslessen op het spoor te komen. De avonden beginnen telkens om 19.30 uur en duren tot 21.45 uur. Na 1 oktober zijn er lessen op 29 oktober, 12 november en 17 december 2009 en op 14 januari, 11 februari, 18 maart en 22 april 2010. De lessen vinden plaats in het Theologisch en Pastoraal Centrum aan de Groenenborgerlaan 149 in Antwerpen. De prijs bedraagt 40 euro, over te schrijven op rekeningnummer 403-4172291-06. Er wordt gevraagd in te schrijven vóór 25 september bij CCV in bisdom Antwerpen, Groenenborgerlaan 149, 2020 Antwerpen. Telefoon 03 287 35 83, e-mail antwerpen@ccv.be. (SVL)

Stille abdijdagen

De stille weg, een vrijwilligersinitiatief van en voor stiltezoekers, organiseert van vrijdag 16 oktober (19 uur) tot zondag 19 oktober (16 uur) stiltedagen in de abdij van Onze-Lieve-Vrouw van Nazareth in Brecht. Er zijn enkele impulsmomenten in groep, maar de nadruk ligt op een individuele zoektocht en ritme. De prijs bedraagt 110 euro maar mag geen beletsel zijn.

Informatie en inschrijving: telefoon 0485 89 46 96, e-mail hilde.van.putten@emails.be.

Bijbels Hebreeuws

Het Hebreeuws is een taal die op een uitzonderlijke manier de Bijbelse boodschap aanbrengt. Ze laat die boodschap helemaal zichzelf laat zijn. Het Bijbels Hebreeuws is eigenlijk de studie van de wortels van de woorden. Het

is niet zeer moeilijk aan te leren. Geïnteresseerden kunnen gratis deelnemen aan de nieuwe lessenreeks. Beginners kunnen terecht in het Kapucijnenklooster aan de Meersel-Dreef 38 in Meerle bij Hoogstraten. Op 24 september om 18 uur starten zij met een voorbereidende vergadering. De lessen zelf beginnen op dinsdag 6 oktober. Gevorderden kunnen terecht in het Kapucijnenklooster aan de Kapucijnenstraat 9 in Herentals. Deze lessen starten op zaterdag 26 september. Ze vinden elke zaterdagvoormiddag plaats van 9.30 tot 11.30 uur.

Informatie: broeder Sergier Gerard, telefoon 03 315 70 30 (beginnerscursus); 014 22 28 21 (gevorderdencursus), e-mail sergier@skynet.be.

Heilige Geest

De H. Geestparochie wordt 100, de kerk 75. Dat wordt o.m. gevierd met een eucharistie op 22

november om 10.30 uur (Christus Koningkerk) en een tentoonstelling. Schatten van een parochie loopt tot 20 september. Open op weekdays van 14 tot 17 uur, anders van 11.30 tot 16 uur.

Informatie: telefoon 03 239 29 80. Plaats: Mechelsesteenweg 133 Antwerpen.

Nuchtere mystiek

Op zaterdag 24 oktober van 9.30 tot 16.30 uur spreekt karmeliet Rudolf van Dijk, verbonden aan het Titus Brandsma Instituut Nijmegen, over de weg naar innerlijkheid vanuit de *Navolging van Christus*. Deze dag vindt plaats op Hof Zevenbergen aan de Kasteeldreef 22 in Ranst. De prijs bedraagt 25 euro (middagmaal inbegrepen).

Inschrijving en informatie: Hof Zevenbergen, telefoon 03 205 65 70, e-mail hof.zevenbergen@emmaus.be.